

FOTBOLL & FRIIDROTT

ÖVRIGA ALTERNATIV

PLAN

SEKTIONER

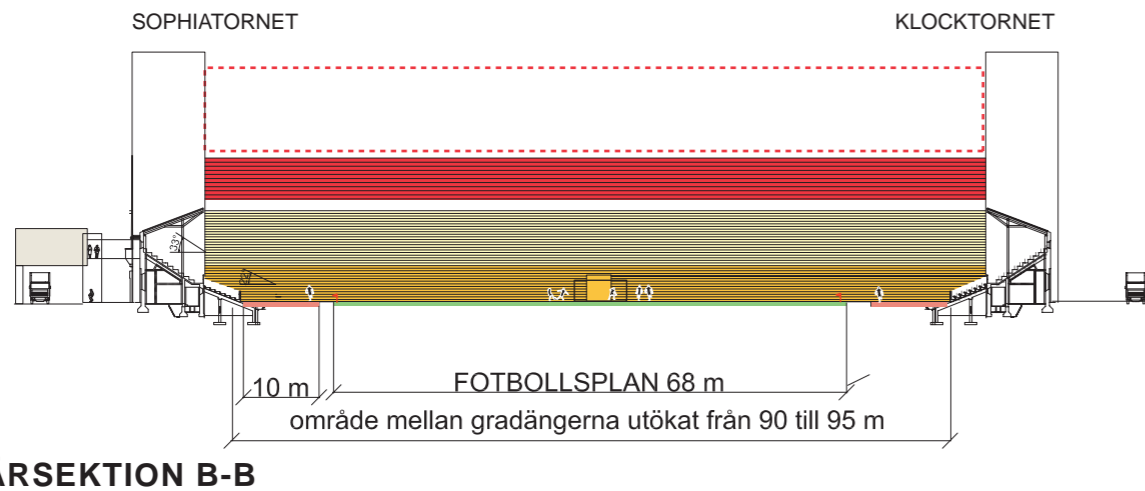
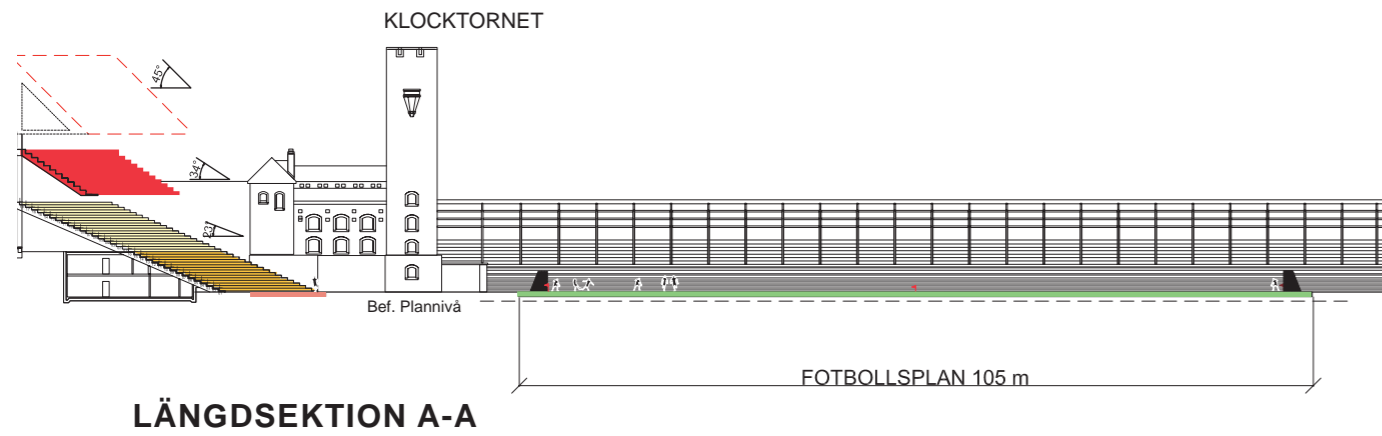
ALT 2 FÖR FOTBOLL & FRIIDROTT

PLANNIVÅ HÖJD CA 1,2 m

Tillbyggnad av norra läktaren

Området mellan gradängerna ökas så att fotbollsplanen och löparbanorna följer IAAF:s och UEFA:s krav.
2 resp 3 rader befintliga sittplatser försvinner.
Arkaden rivs och Norra läktaren byggs till med 19 rader, samt med 1 eller 2 övre läktarterrasser.
Arenans publikkapacitet ökar med ca 3500 - 5700 platser

TOTALKAPACITET: 18000 platser med möjlig komplettering till ca 20000 platser.

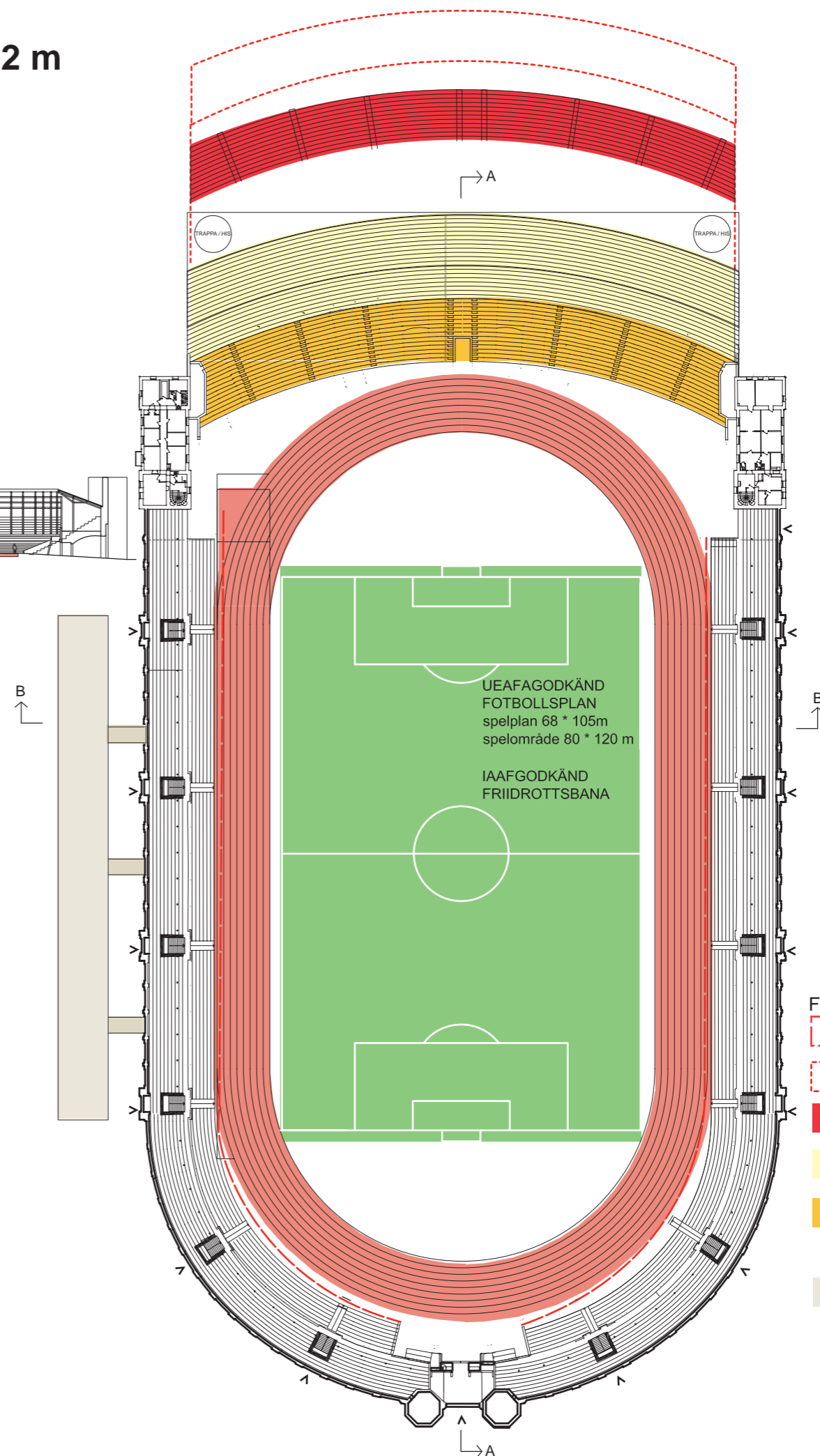

SKALA 1: 1000

0 50 100 m

tema:
Tema arkitekter
24.

FOTBOLL & FRIIDROTT - ALTERNATIV 2

- FÖRKLARINGAR**
- TIDIGARE GRÄNS FÖR LÄKTARE
 - EV ÖVRE LÄKTRATERASS
13 RADER ca 2210 nya platser
 - NY ÖVRE LÄKTARTERRASS
12 RADER ca 2040 nya platser
 - FÖRLÄNGNING AV BEF. LÄKTARPLATSER
19 rader ca 3060 nya platser
 - FONDLÄKTARE
2 rader borttagna dvs 15 rader
ca 2480 platser
 - KOMMERSIELLA/
ADMINISTRATIVA LOKALER

STOCKHOLMS STADION

UTREDNING 2009-03-25

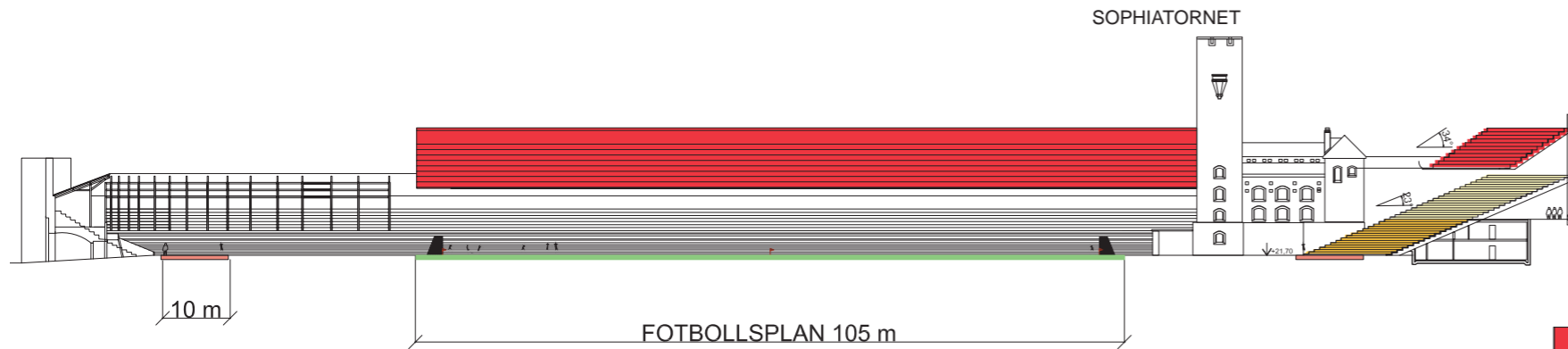
ALT 3 FÖR FOTBOLL & FRIIDROTT

PLANNIVÅ HÖJD CA 1,2m

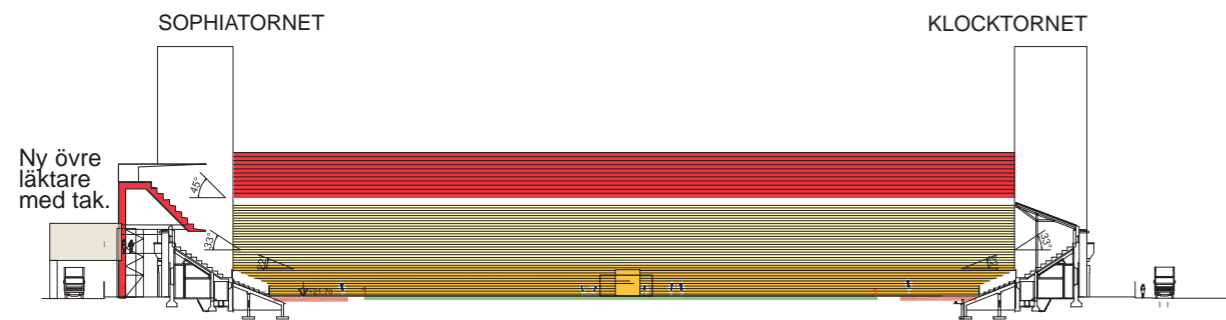
Tillbyggnad av norra läktaren och ombyggnad av sophiläktaren

Tillbyggnad av Sophialäktaren (+ ca 2200 nya platser)
 Norra läktaren byggs om enligt Alt 2 (+ ca 7400 platser)
 Arenans publikkapacitet ökar med ca 5500 platser

TOTALKAPACITET: 20000 platser

LÄNGDSEKTION A-A

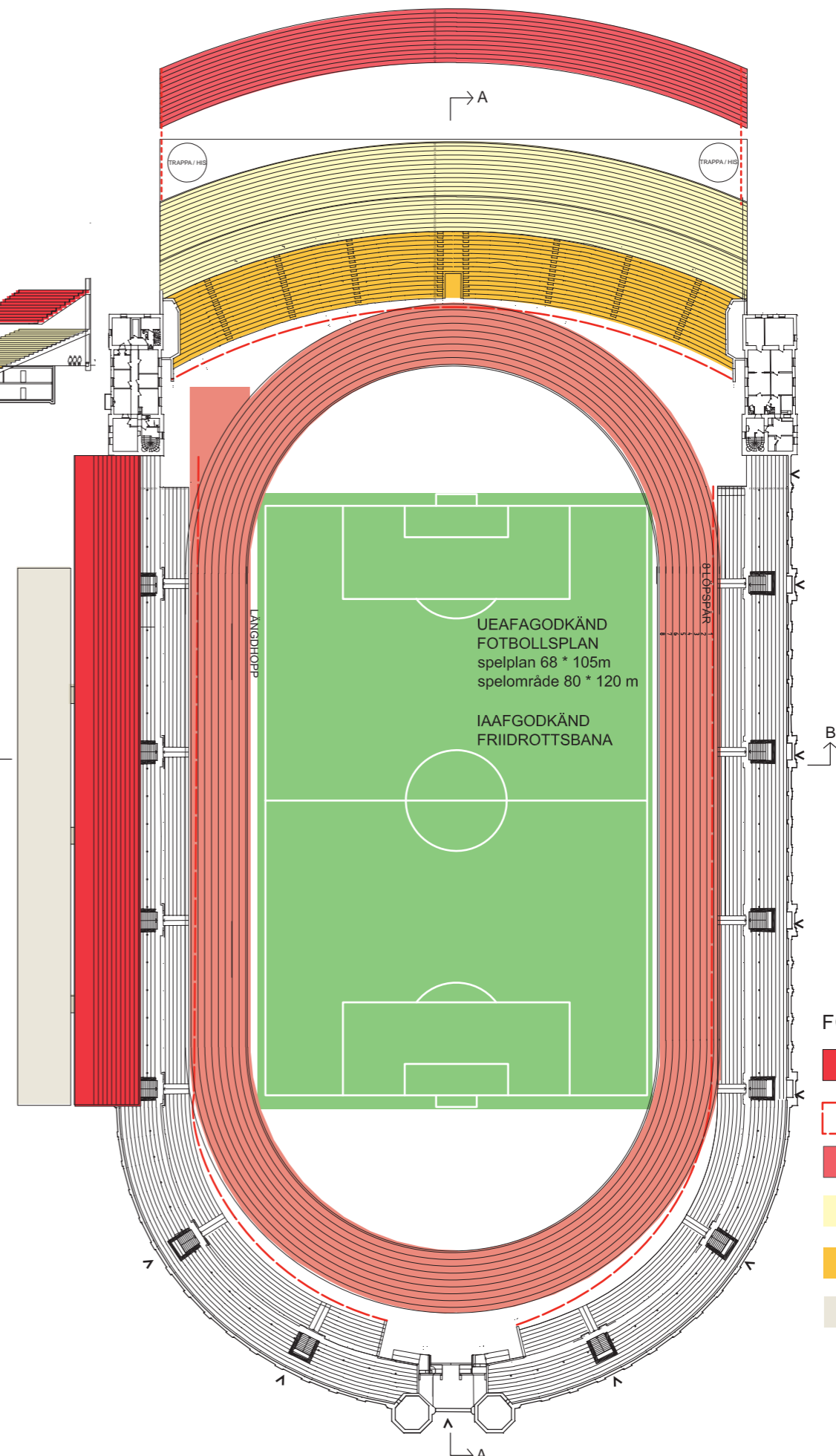
TVÄRSEKTION B-B

SKALA 1: 1000

STOCKHOLMS STADION

UTREDNING 2009-03-25

FÖRKLARINGAR

- NY ÖVRE LÄKTARE SOPHIALÄKTAREN
9 rader ca 2200 nya platser
- TIDIGARE GRÄNS FÖR LÄKTARE
- NY ÖVRE LÄKTARE
12 RADER ca 2040 nya platser
- FÖRLÄNGNING AV BEF. LÄKTARPLATSER
19 rader ca 3060 nya platser
- FONDLÄKTARE
15 rader, 2480 platser
- KOMMERSIELLA/ ADMINISTRATIVA LOKALER

FOTBOLL & FRIIDROTT - ALTERNATIV 3

FOTBOLL

ÖVRIGA ALTERNATIV

PLAN

SEKTIONER

ALT 1B FÖR FOTBOLL

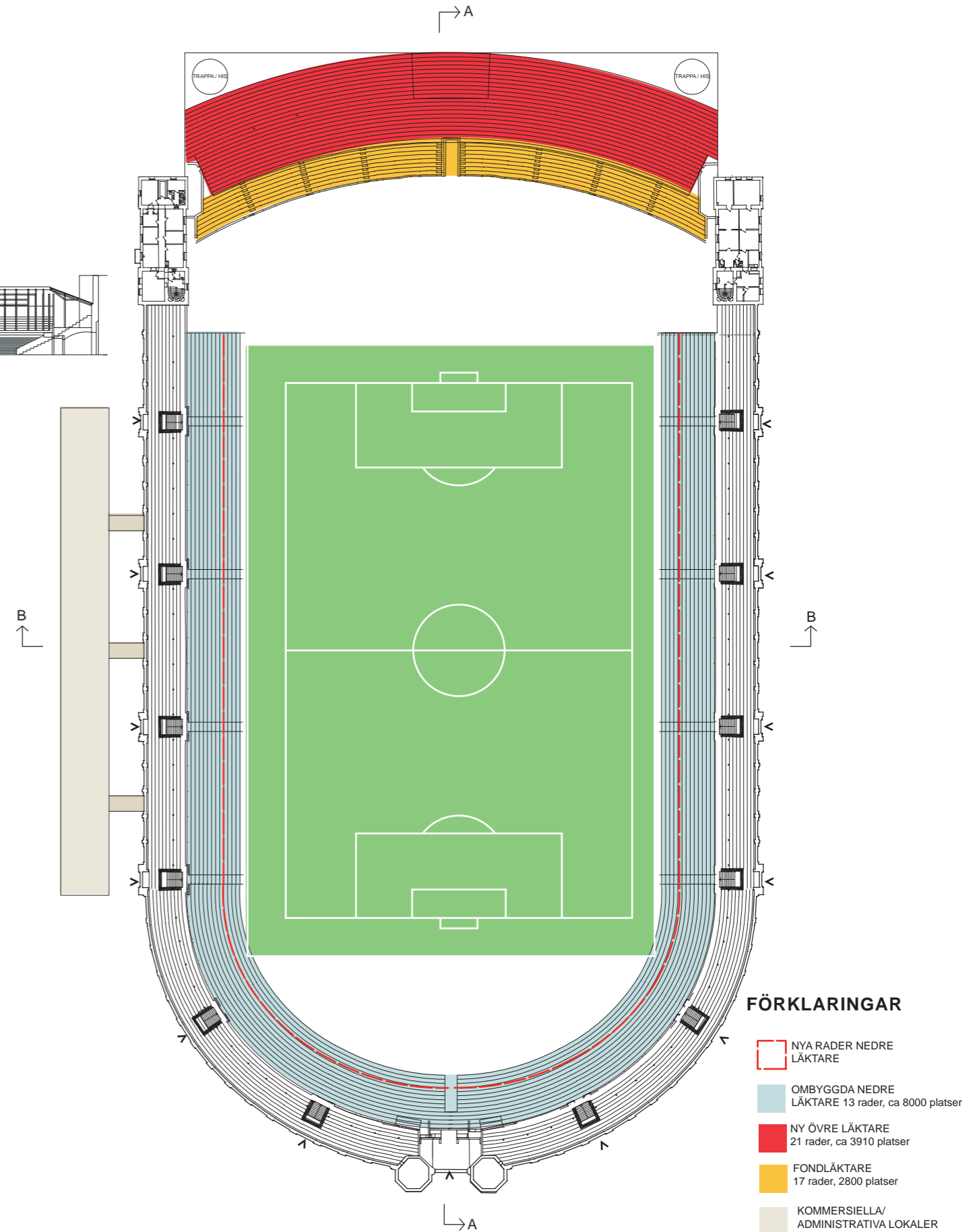
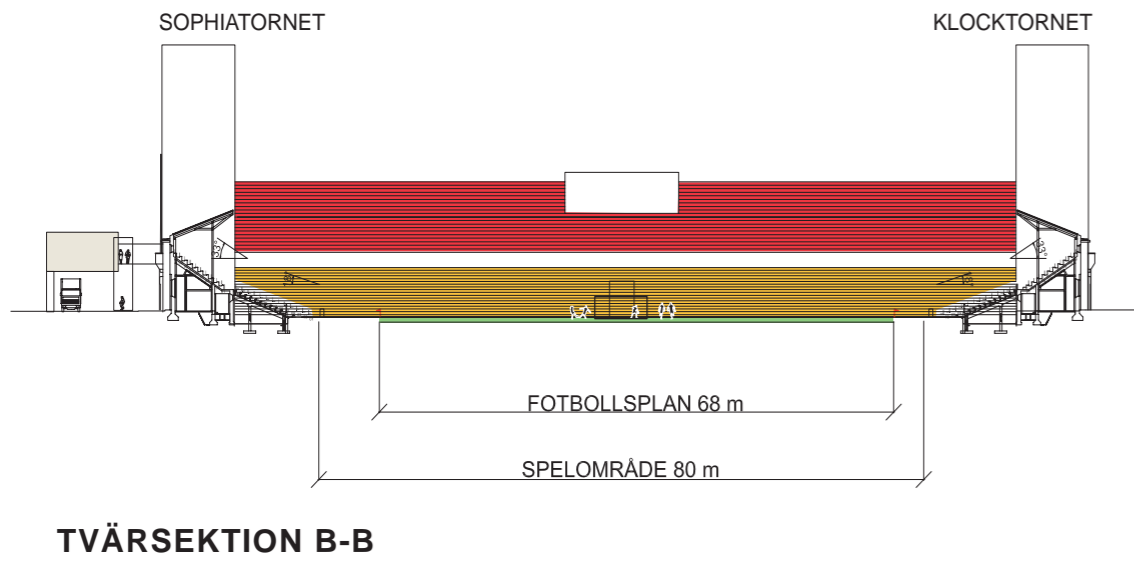
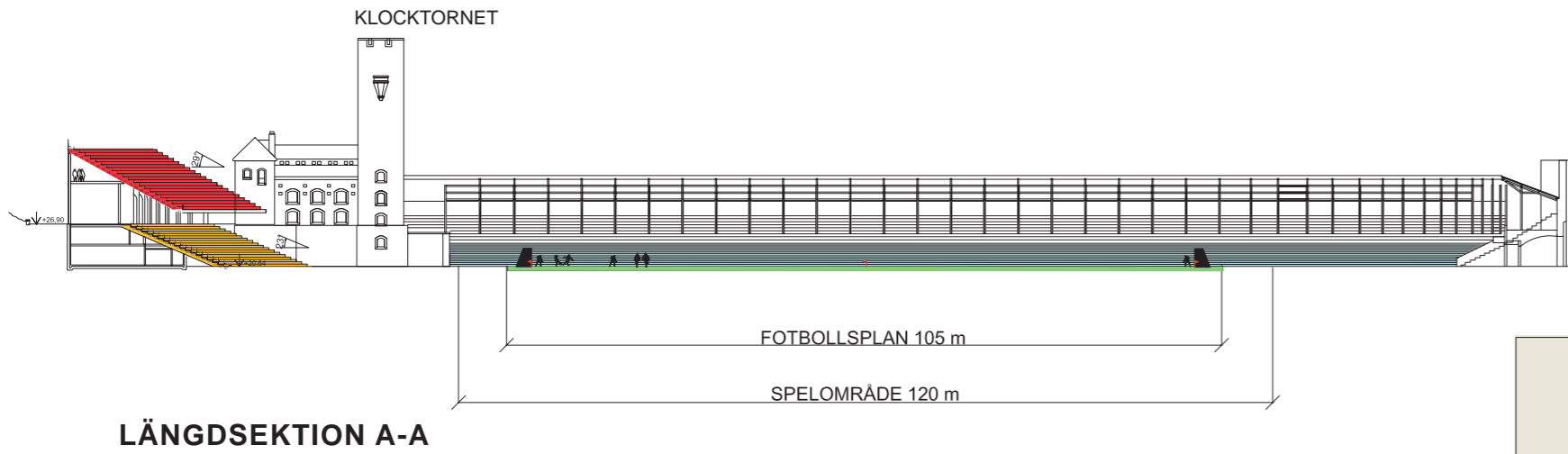
BEF. PLANNIVÅ

Ombyggnad av de nedre läktarna

Tillbyggnad av norra läktaren med en övre läktarterrass

4 rader tillkommer på Sophialäktaren, 3 rader tillkommer på Lidingöläktaren.
Norra läktaren byggs till med en övre läktarsektion.

TOTALKAPACITET: 20000 platser

SKALA 1: 1000

ALT 2A FÖR FOTBOLL

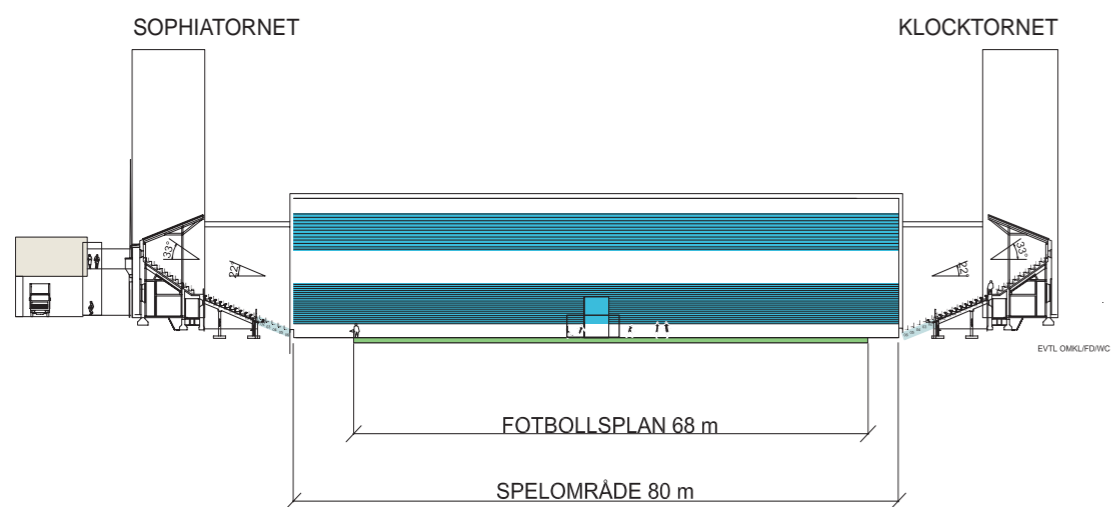
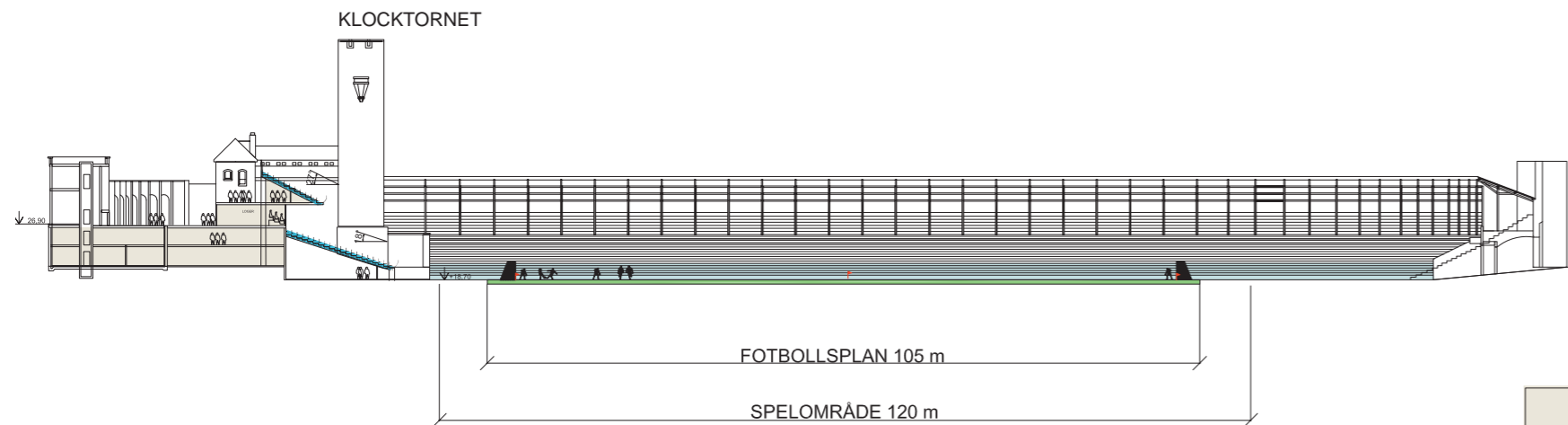
PLANNIVÅN SÄNKTS MED 1 m

Tillbyggnad av de nedre läktarna

Nybyggd norra läktare med kommersiella/administrativa lokaler

6 rader tillkommer på Sophialäktaren, 5 rader tillkommer på Lidingöläktaren
Norra läktaren byggs om och flyttas närmare fotbollsplanen.

TOTALKAPACITET: 20000 platser

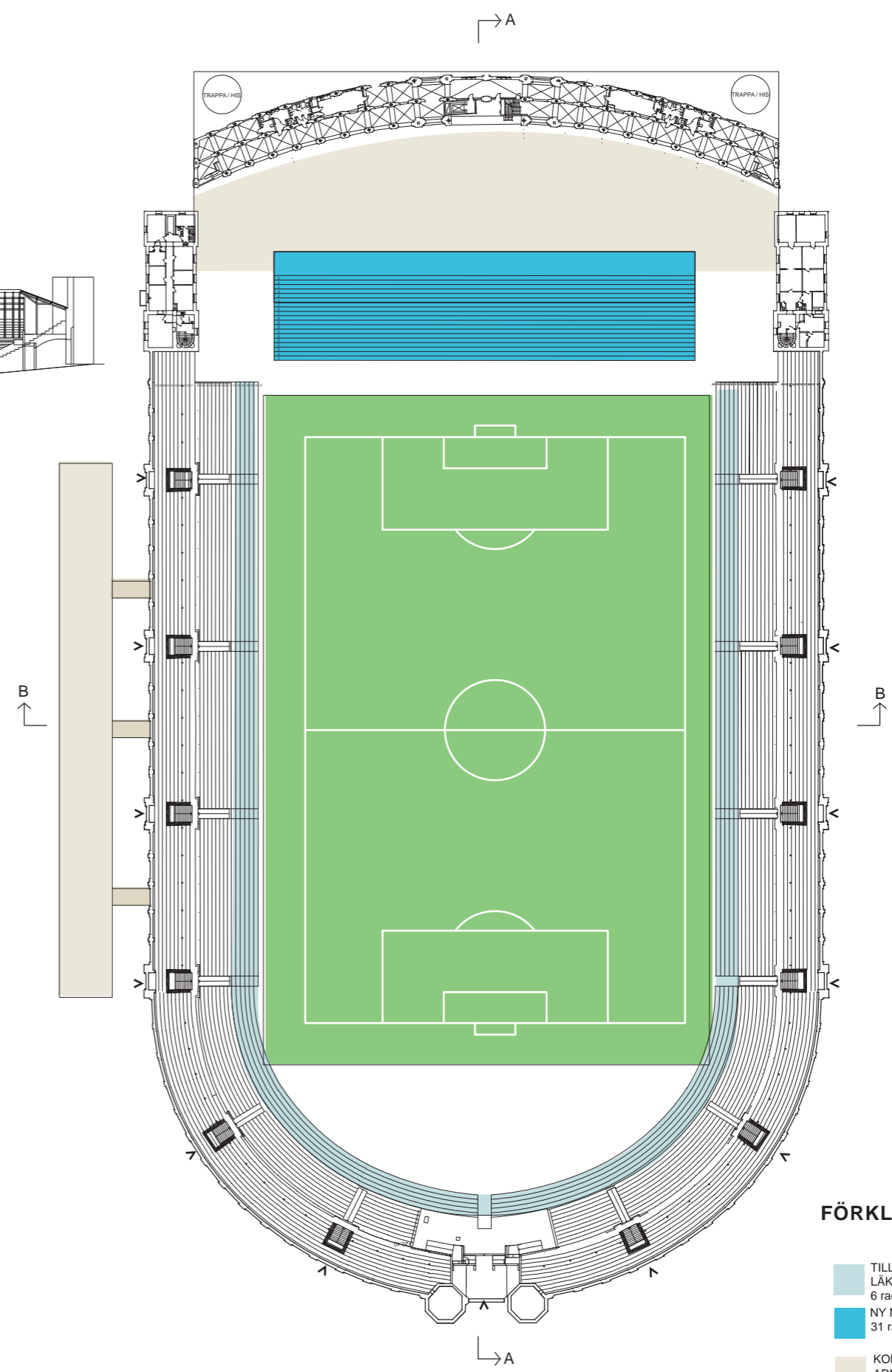

SKALA 1: 1000

STOCKHOLMS STADION

UTREDNING 2009-03-25

FÖRKLARINGAR

- TILLBYGGDA NEDRE LÄKTARE
6 rader, 4040 platser
- NY NORRA LÄKTARE
31 rader, 4500 platser
- KOMMERSIELLA/
ADMINISTRATIVA LOKALER

FOTBOLL - ALTERNATIV 2A

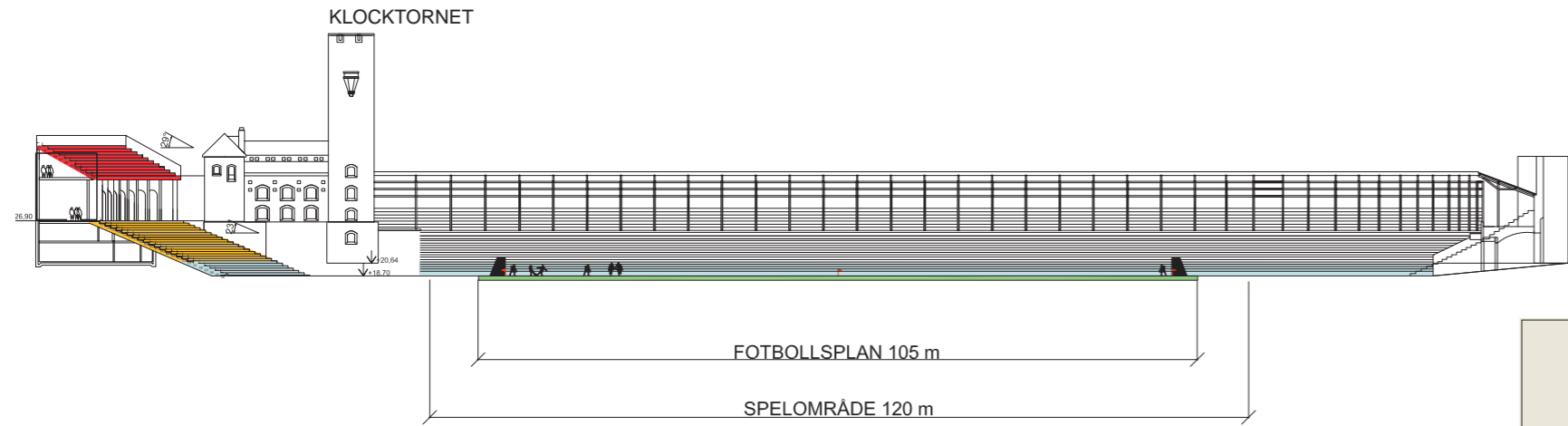
ALT 2B FÖR FOTBOLL

PLANNIVÅN SÄNKS MED 1 m

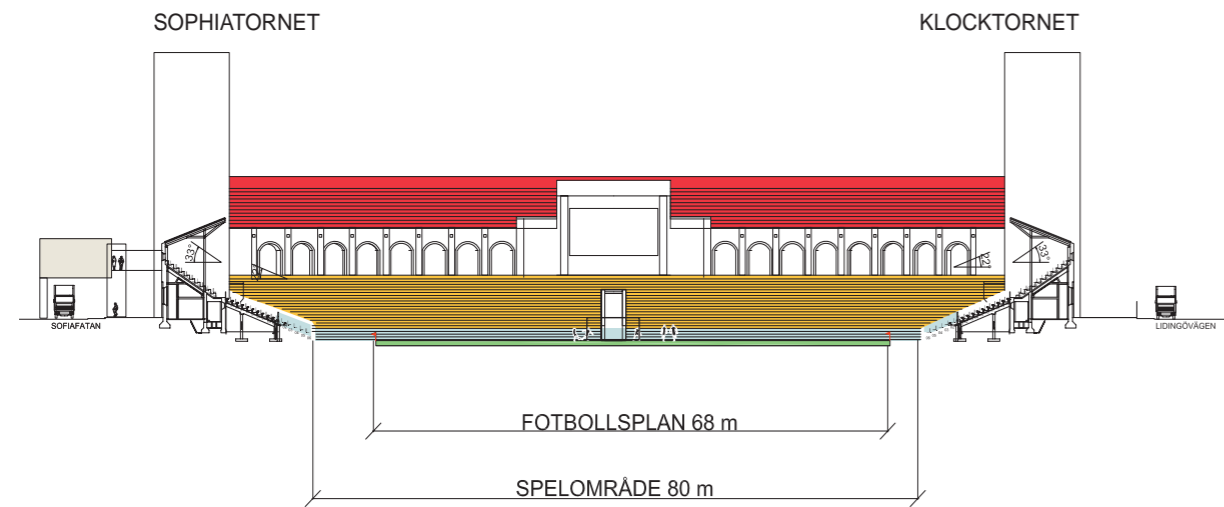
Tillbyggnad av norra läktaren med en övre läktarterrass

6 rader tillkommer på Sophialäktaren, 5 rader tillkommer på Lidingöläktaren

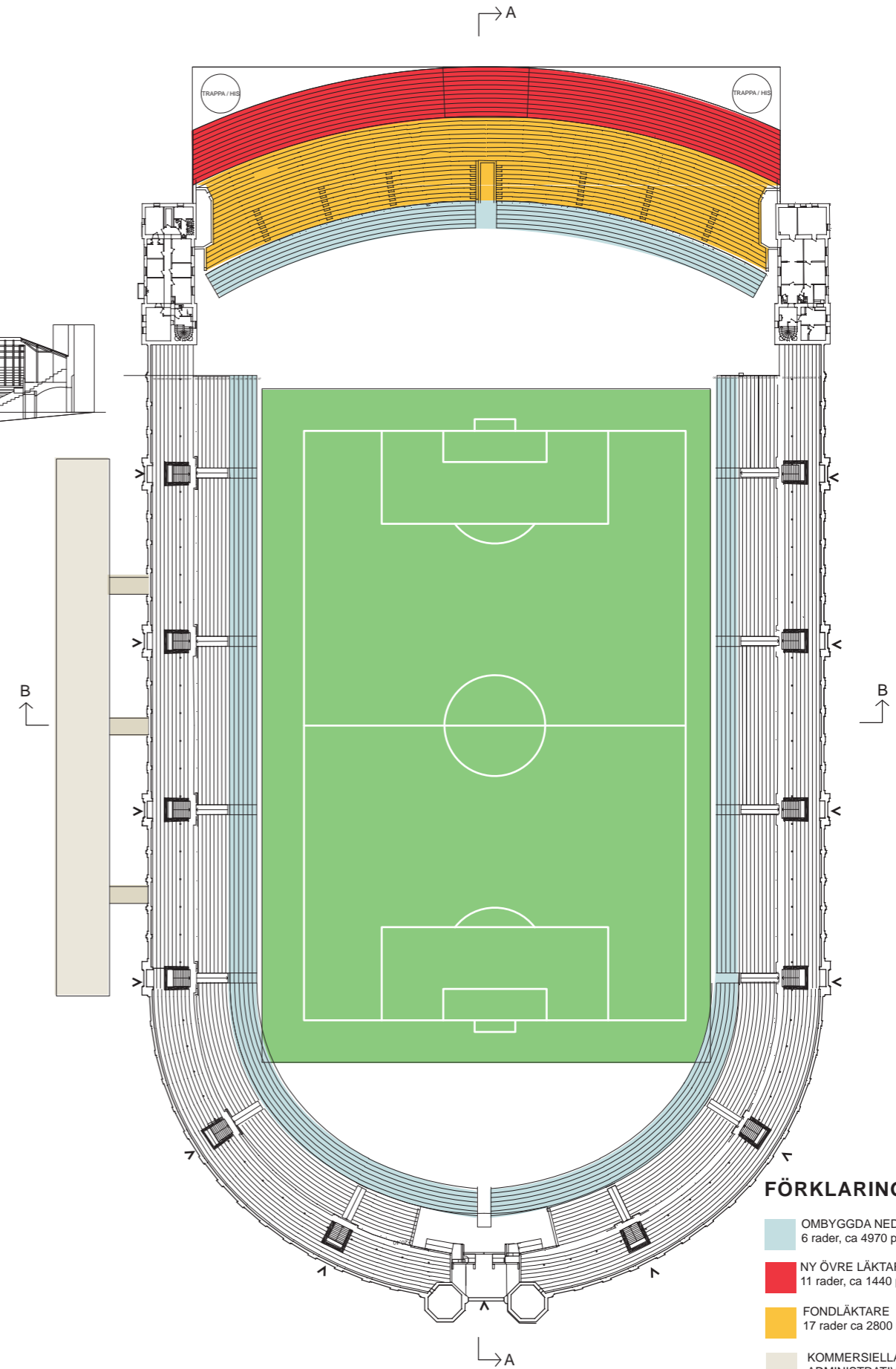
TOTALKAPACITET: 20000 platser

LÄNGDSEKTION A-A

TVÄRSEKTION B-B

FÖRKLARINGAR

- OMBYGGDA NEDRE LÄKTARSEKTIONER
6 rader, ca 4970 platser
- NY ÖVRE LÄKTARSEKTION
11 rader, ca 1440 platser
- FONDLÄKTARE
17 rader ca 2800 platser
- KOMMERSIELLA/
ADMINISTRATIVA LOKALER

SKALA 1: 1000

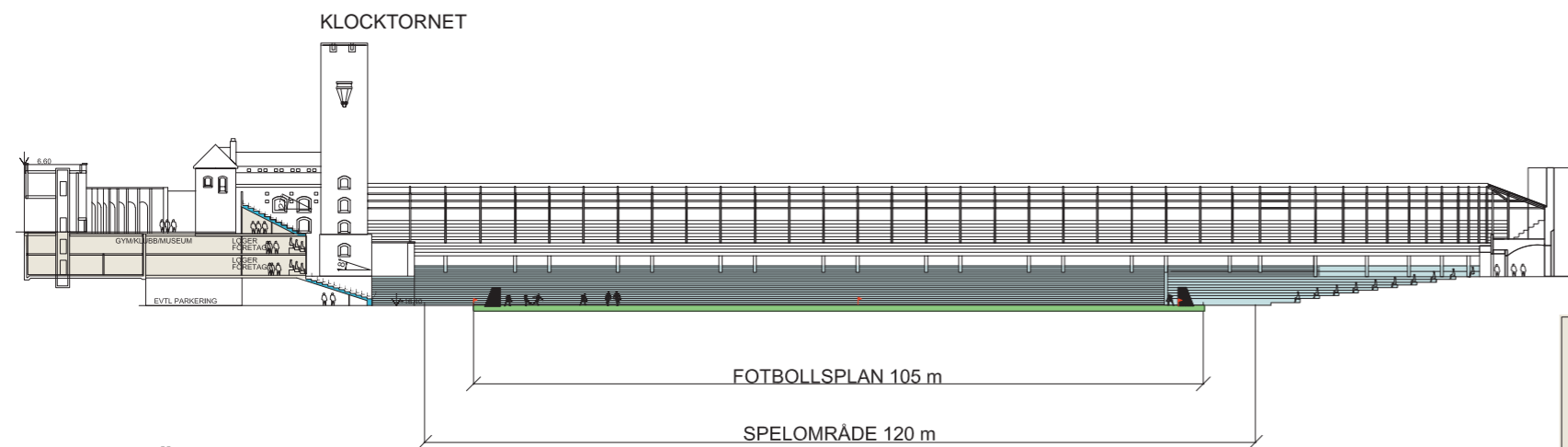
ALT 3 FÖR FOTBOLL PLANNIVÅN SÄNKS MED 4 m

Nybyggnad av de nedre läktarna ut mot muren

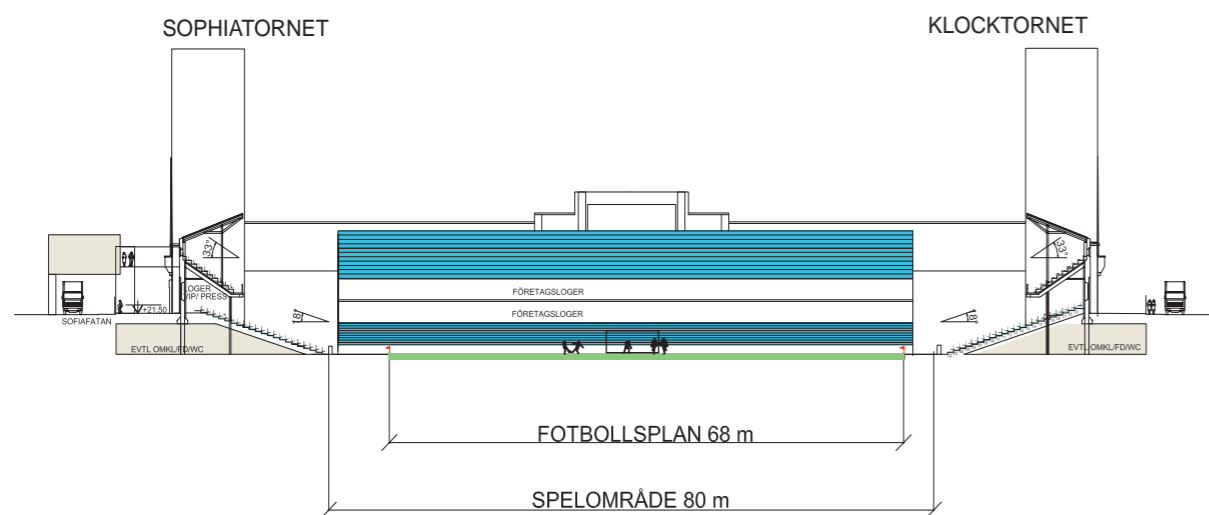
Nybyggnad av norra läktare med kommersiella/administrativa lokaler

7 rader tillkommer på Sophialäktaren, 6 rader tillkommer på Lidingöläktaren
 Norra läktaren byggs om och flyttas närmare fotbollsplanen.

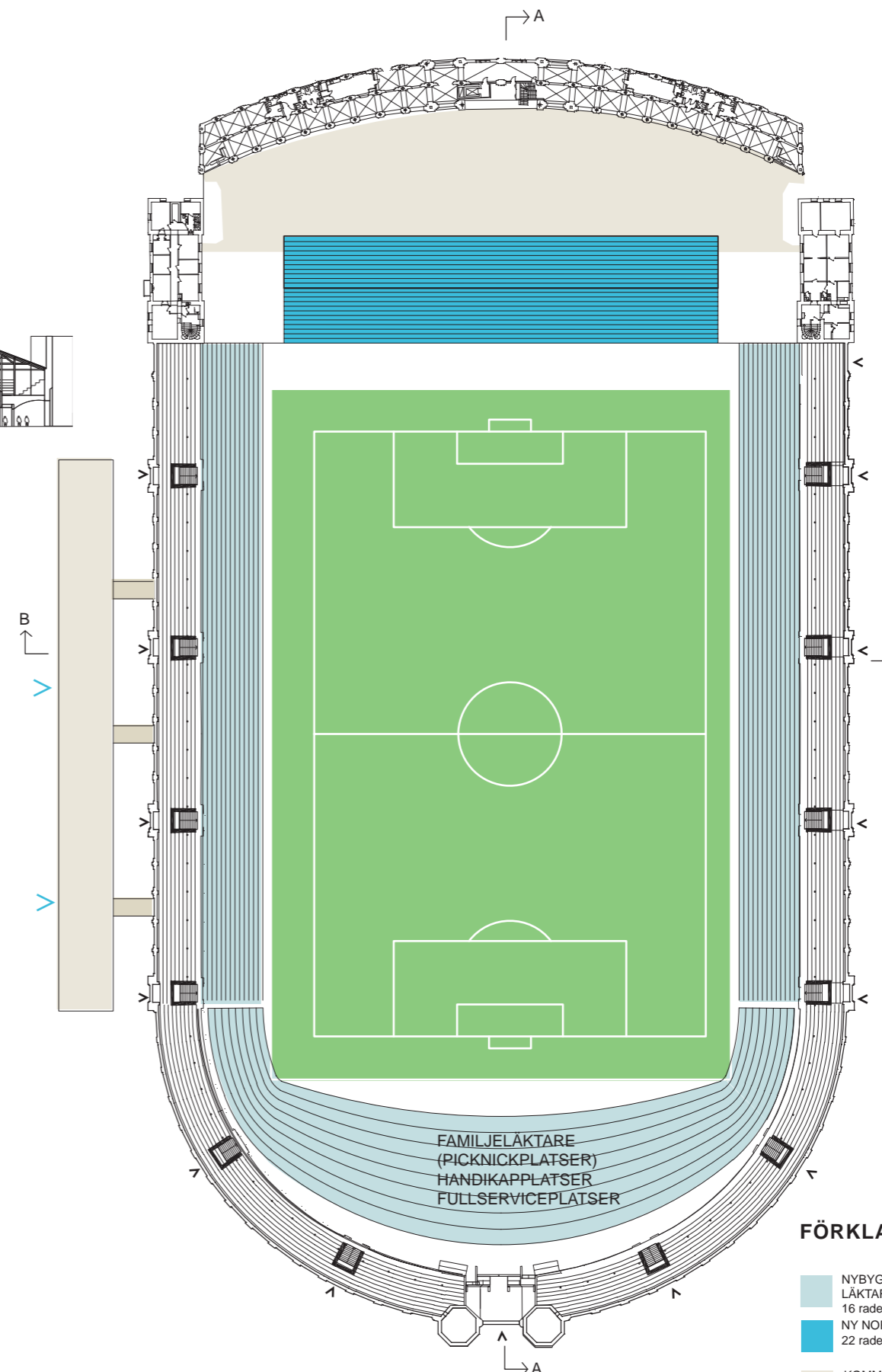
TOTALKAPACITET: 20000 platser

LÄNGDSEKTION A-A

TVÄRSEKTION B-B

FÖRKLARINGAR

- NYBYGGDA NEDRE LÄKTARE
16 rader, ca 10680 platser
- NY NORRA LÄKTARE
22 rader, ca 3300 platser
- KOMMERSIELLA/ ADMINISTRATIVA LOKALER

SKALA 1: 1000

Sammanfattning huvudalternativ

Kombinationsarena för fotboll och friidrott

Befintlig plannivå.

Ombyggnad nedre läktare.

Tillbyggnad norra läktaren.

Publikkapacitet ca 18-20000 personer.

Kostnad ca 200 miljoner.

Renodlad fotbollsarena, befintlig plannivå.

Ombyggnad nedre läktare.

Ny Norr - läktare.

Publikkapacitet ca 20000 personer.

Kostnad ca 210 miljoner.

Renodlad fotbollsarena, sänkt plannivå 4 meter.

Helt nya nedre läktare.

Ny Norr - läktare.

Tillbyggnad Södra läktaren.

Publikkapacitet ca 20000 personer.

Kostnad ca 290 miljoner.

Byggnadsminnesförklaringen måste omformuleras, oavsett valt alternativ.

Kostnader inklusive 20 % oförutsett, samt byggherre Kostnad.

Stockholms Stadion En bibliografi i urval

TRYCKT MATERIAL

Bibliografi

Von Heijne, Hans, Olympiastadion, En bibliografi, Stockholm: Idrottsförvaltningen, Stockholms Stad [2004], häfte, 11 s

Lagar

Plan- och bygglag 3 kap, Krav på byggnader m.m.

Lag om kulturminnen m.m. 3 kap. Byggnadsminnen

Myndigheter och kulturhistorisk klassificering
Råberg, Marianne. Blått, grönt, gult och grått. Kulturhistorisk klassificering av Stockholms bebyggelse. I: Stads-
vandringar. 14, Stadsmuseets årsskrift 1991

Århem, Barbro, Stockholms Stadion; Byggnadsminne i
Stockholms län, utgiven 1990 av Länsstyrelsen i Stock-
holms län, Stockholms Stadsmuseum, häfte 12 s

Om Stockholms olympiska stadion och 1912 års olym-
piad

Uggla, Gustaf G:son, Olympiska spelen i Stockholm
1912, En fullständig beskrivning i ord och bild af den
femte olympiaden, de antika olympiska spelen och de-
ras efterbildningar. Stockholm Svenska bokförlaget. (Bl.
a. Torben Gruts egen beskrivning, s 84-104).

Bergvall, Erik (redaktör), Femte Olympiaden, Officiell
redogörelse för Olympiska spelen i Stockholm 1912.
Utgifven af organisationskommittén. Stockholm 1913.
(Särskilt kapitlet Täflingsplatsernas ordnande, s 151-
191, fotografier och ritningar).

Bergsten, Carl G, Stockholms Stadion. Specialnummer
av tidskriften Arkitektur, årgång 42/1912. s 81-83.

Löwgren, Göran (redaktör), stadion 75 år. En jubile-
umsbok utgiven av Stockholms Idrottsförbund Stock-
holm 1987. 352 s. (bl.a. Edlund, Bengt, Stadions By-
ggnadshistoria och Gruts konstnärliga testamenten 73 s).

Westerman, Ann, Stockholms Stadion förvanskas.
Arkitektur 5/1995, s 62-64

Ekberg, Micael, Stockholms olympiastadion.
Bebyggelsehistorisk tidskrift nr 40/2000, s 88-102, bl.a.
med Gruts egna illustrationer från 1910 års förslagssk-
iss.

Arkitekten om Stadion

Grut, Torben, Om Stadion. Arkitektur årgång 42/1912, s
83-96.

Grut, Torben, Stadion i Stockholm. Dess historia hittills,
detaljer om dess byggande och tillkomst ur skilda syn-
punkter av dess arkitekt. Sveriges Centralförening för Id-
rottens Främjande. Årsbok. 1911-12, s 72-99. (Ingående
beskrivning av arkitektens intentioner, byggnadssätt,
detaljutförande mm. Samma artikel som nedanstående,
dock skilda illustrationer, fotografier från nybyggnadsar-
betena samt illustrationer av arkitekten bl.a)

OTRYCKT MATERIAL

Myndigheter och kulturhistorisk klassificering
Byggnadsminnesförklaring av Stockholms Stadion, Norra
Djurgården 1:1, Norra Djurgården, Stockholms stad.
Länsstyrelsen i Stockholms Län, 199-04-05

Beslut och innehåll i sentida ombyggnader av stadion
Inriktningsbeslut avseende förslag till upprustning och
modernisering av Stadion. Handläggare Åke Roxberg,
Tjänsteutlåtande 2003.
(Därtill flera handlingar i anslutning till detta ärende, bl.a.
om elektronisk informationsskylt, stadions ursprungliga
färgsättning, utformning av läktarplatser, kulturhistoriska
utlåtanden samt planritningar för ombyggnader)

Redovisning av planerade upprustningar och moderni-
seringar av Stockholms Stadion.
Handläggare: Jan Sägström, Ärendekort samt diverse
handlingar, (2004-2005).

ILLUSTRATIONER

Källor

omslag - fotografi, OS-invigningen 1912, särtryck, även
publicerad i Bergvall 1912, s 168-169

pl. 2 - situationsplan från 1911, av T. Grut, Arkitektur
1912, s 92

pl. 2 - illustration, stadion och gymnastiska högskolan,
Arkitektur 1912, s 92

pl. 3 - fotografi, stadions sydöstra fasad, Arkitektur 1912,
s 86

pl. 3 - fasadillustration, huvudentrén mot Valhallavägen,
ill. av T. Grut, Arkitektur 1912, s 100

pl. 3 - situationsplan från 1911 av T. Grut, Arkitektur
1912, s 94

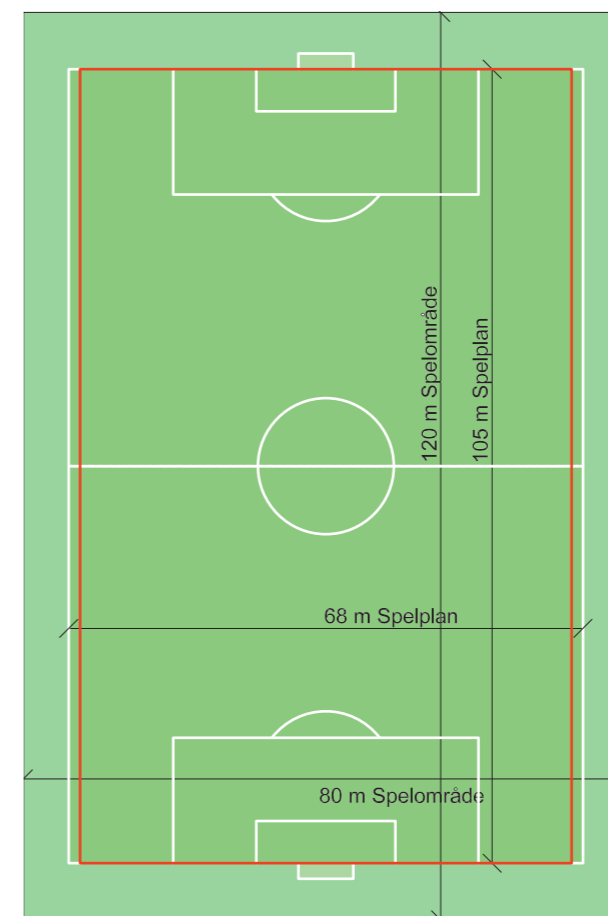
BILAGOR

UEFA-KRAV

IAAF-KRAV

UEFA-KRAV

	KRAV ENL. UEFA KAT 3	BEFINTLIG SITUATION
KRAV PÅ SPELOMRÅDET:		
SPELOMRÅDE:	spelplan: 105m * 68 m spelområde 120 * 80m se figur.	nej, spelplan: 105m * 65 m
AVBYTARBÄNK	två täckta bänkar med utrymme för 13 personer 5 m fr spelplansområde	ja
KRAV FÖR SPELARE & FUNKTIONÄRER:		
OMKLÄDNINGSRUM:	ett för varje lag med minst 5 duschar, 3 wc, sittplats för 25 pers, massagebord, taktiktavla	ja, 10 omklrum ca 430 m ²
DOMMARES OMKLÄDNINGSRUM:	-----	ja, ca 50 m ²
REPRESENTATRUM:	för uefadelegater och dommarobservatorer i närheten av omkl och dommarnas omkl	ja
FÖRSTA HJÄLPEN-RUM:	-----	ja i komb m dopingrum, tot. ca 80 m ²
DOPINGKONTROLL:	minst 20 m ² och omfatta omklädningsyta, testrum och toalett	ja i komb m första hjälpen-rum, ca 80 m ²
PARKERINGKRAV & ANGÖRING:		
VIP-PARKERING:	150 parkeringsplatser i närheten	nej
BUSSAR:	400 bussar ska kunna parkera i området.	ja
MEDIABUSSAR:	800 m ²	ja
KRAV FÖR BESÖKARE:		
KRAV FÖR SITTPLATSER:	måste vara individuella, separerade från varandra, nummerade och ha ryggstöd. måste vara individuella platser, kan ej vara bänkar. SVFF rekommenderar 20 st hedersplatser.	nej
KRAV FÖR SITTPLATSER UNDER TAK	SVFF krav är minst 3000 platser under tak.	Ja
FÖRSTA HJÄLPEN-RUM FÖR BESÖKARE:		Ja
VIP-PLATSER:	totalt 750 st 200 reserverade för bortalaget 400 m ² loungeyta/välkomstrum. vipplatserna ska vara belägna sänära mittlinjen som möjligt svff rek. 950 vip-platser	nej
BORTALAG:	Enligt SVFF ska minst 10 % av stadions totala kapacitet vara tillgänglig för bortalagssupportrar i en avskild del av stadion. Vid UEFA spel krävs endast 5%.	ja, 710 platser är krav finns 1100-1700 platser
ENTREÉR:	entreeer ska vara stora nog för att ge ett jämt flöde av besökare till och från arenan. Alla publika passager och trappor i publika ytor måste färgas i en stark färg	nej
PUBLIKKAPACITET:	minst 3000 platser	14184 platser
WC:	ska finnas tillgängliga för alla sektioner av arenan med 1 toalett / 200 besökare och 1 pissoar/ 125 besökare	nej, 71 toaletter 113 pissoarer krav. finns ca 42 wc + 7 hwc
HANDIKAPPKRAV:	ska finnas särskilda platser för handikappade personer + wc m tillgång till wc/servering. 5 platser / 1000 uefas rekommendationer	ja/finns på norra läktaren sektion R
KONTROLLRUM FÖR SÄKERHETEN UNDER MATCHER:	det ska finnas ett kontrollrum som har översikt över hela arenan	
KRAV FÖR MEDIA:		
MEDIAUTRYMME:	150 m ² utrustat med kommunikations-möjligheter och skrivbord	ja. Pressrummet ligger bakom pressläktaren sek B.
PRESS CENTER:	minst 100 platser, 50 täckta platser	ja. pressläktaren sek B
TV OCH RADIO-KOMMENTATORSPOSTER:	25 st * 3 platser	ja, inget avskärmat rum
TV STUDIOS 20 PERS:	1 st 5*5*2,3 m 25 m ²	ja, i norra läktaren
PRESSKONFRUM:	1 st minst 75 platser	ja, i norra läktaren
KAMERA POSITION:	En huvudkameraplattform måste finnas på huvudläktaren. Centralt belägen och på en höjd som ger optimal bildkvalitet. Huvudkamerapositionen måste vara exakt i linje med mittlinjen & på en höjd som ger vinkeln 15 - 20 grader till horisontalplanet .plattformens storlek 10 m ² .	

Spelplan och spelområde som följer UEFAS krav kategori 3. Röd linje markerar bef. spelplan.

SKALA 1: 1000

UEFA-KRAV FÖR FOTBOLLSARENOR

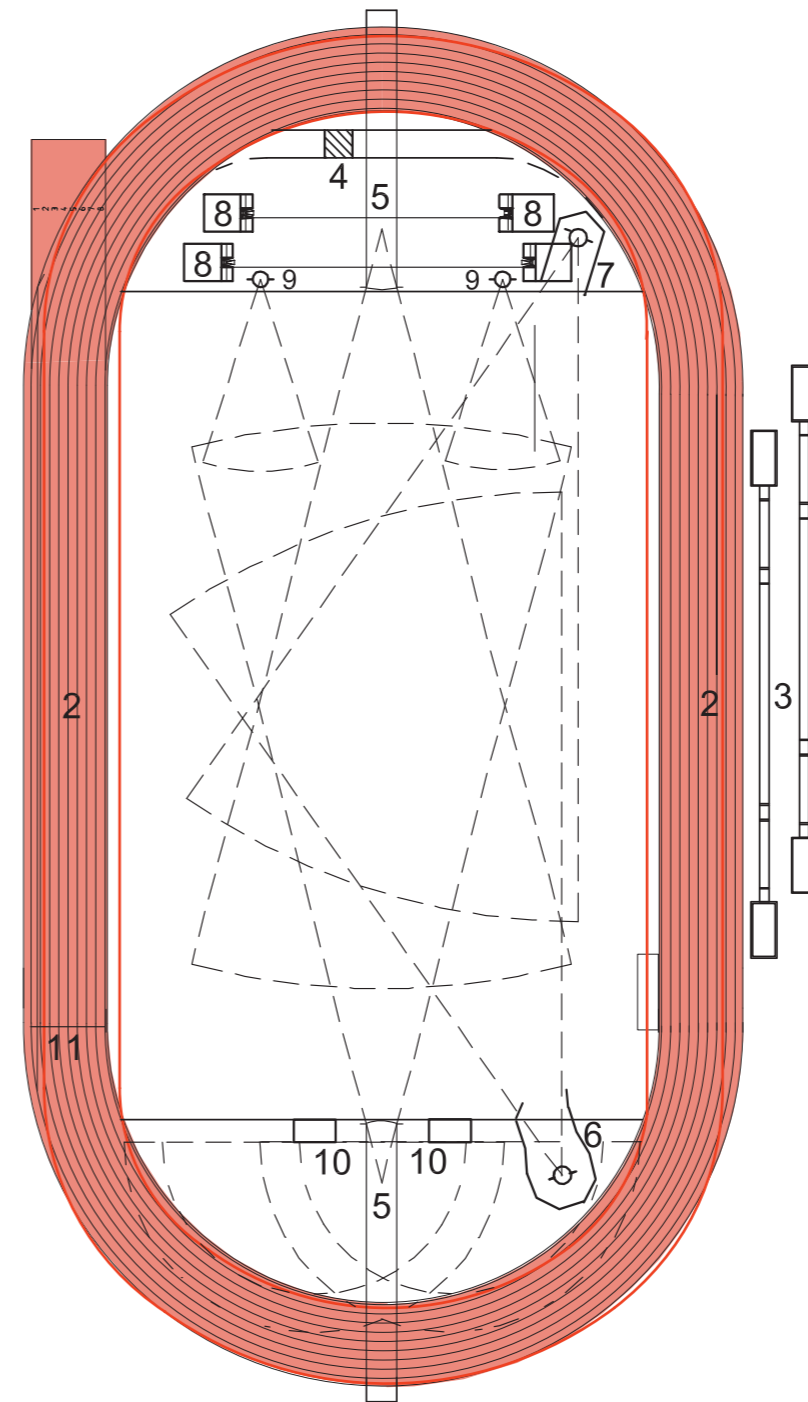
Fotbollsplanen på Stadion är i dagsläget 65 * 105 m. Detta uppfyller inte Uefas kategori 3-krav, men fungerar i allsvenska matcher.

UEFAKRAV KATEGORI 3

68m * 105m Spelplan
80 m * 120 m Spelplan
4-5 m säkerhets och kameravstånd

IAAF-KRAV

	KRAV ENL. IAAF	BEFINTLIG SITUATION
KRAV PÅ SPELOMRÅDET:		
SPELOMRÅDE:	radie= 36,5 m raksträcka = 84,39 m 8 löpspår samt 8 raka löpspår för 100m-lopp se figur.	nej
KRAV FÖR SPELARE & FUNKTIONÄRER:		
OMKLÄDNINGSRUM:	minst 4 st, totalt 200 - 400m ²	ja, ca 430 m ²
DOMMARES OMKLÄDNINGSRUM:	minst 20 m ²	ja, ca 50 m ²
COACH-RUM:	2 st, a 20 m ²	ja
FÖRSTA HJÄLPEN-RUM:	minst 40 m ²	ja i komb m dopingrum, tot. ca 80 m ²
DOPINGKONTROLL:	18 m ²	ja i komb m första hjälpen-rum, ca 80 m ²
CALL ROOM:	80 m ²	
RUM FÖR VINNAR-FÖRBEREDELSE:	35 m ²	Ja
GYM:	25 - 240 m ²	nej?
PARKERINGKRAV & ANGÖRING:		
MEDIABUSSAR:	800 m ²	Ja
KRAV FÖR BESÖKARE:		
KRAV FÖR SITTPLATSER:	hedersplatser 20 st	Ja
FÖRSTA HJÄLPEN-RUM FÖR BESÖKARE:		
VIP-PLATSER:	totalt 600 st i anslutning till loungeyta/välkomstrum	
KRAV FÖR MEDIA:		
MEDIAUTRYMME:	150 m ² utrustat med kommunikations-möjligheter och skrivbord	ja. Pressrummet ligger bakom pressläktaren sek B.
PRESS CENTER:	minst 50 platser	
TV OCH RADIO-KOMMENTATORSPOSTER:	20 - 30 st	ja. pressläktaren sek B
TV STUDIOS 20 PERS:	1 st 5*5*2,3 m 25 m ²	ja, inget avskärmat rum
PRESSKONF.RUM:	1 st minst 75 platser	ja, i norra läktaren

Löparbanor som följer IAAFS krav. Röd linje markerar bef. löparbanor.

SKALA 1: 1000

IAAF-KRAV FÖR FRIDROTTSARENOR

Stadions löpspår följer i dagsläget inte IAAF:s riktlinjer. Inneravståndet mellan löparbanorna är 69,7 m istället för 73 m.

IAAF-KRAV

8 Löpspår, 1,22 m breda
Säkerhetsavstånd 1 m

banradie 36,6 m
längdhoppsgröp 2,75 * 10 m

FÖRKLARING

2. Löparbanor
3. Längd & tresteg
4. Vattengrav
5. Spjut
6. Diskus & slägga
7. Diskus
8. Stav
9. Kula
10. Höjdhop
11. Mållinje

0 50 100 m